

Een eigen melodie voor ‘Heel de schepping, prijs de Heer!’

Toen ik in *EREdienst* van mei 2021 het artikel van Anje de Heer las over ‘Heel de schepping, prijs de Heer!’ (NLB 154b) dacht ik: wat een mooie tekst, die zou een eigen melodie verdienen. Er zijn al zóveel contrafacten, verdient iedere nieuwe tekst eigenlijk niet zijn *eigen* melodie, als twee partners die een unieke verbintenis aangaan? Dat Wim van der Zee zijn tekst zelf geschreven heeft op de melodie van Psalm 136, is nog geen argument voor de onlosmakelijke verbondenheid van beide; lieddichters kiezen vaak een bestaande melodie voor het schrijven van een nieuwe tekst, om gebruik te maken van de sfeer en structuur (aantal regels, metrum) van een melodie die ze kennen – een nieuwe melodie is er immers nog niet. In dit geval blijkt Van der Zee wel bewust gekozen te hebben voor de melodie van Psalm 136 vanwege een structuur-element: de steeds terugkerende oproep tot lofprijzing, als een refrein, een voortdurend klinkend ostinato, welk element door Van der Zee overigens minder strikt wordt uitgevoerd dan bij Psalm 136: Van der Zee varieert de lofprijzing juist steeds, op een knappe manier.

Intussen heeft dit met *de Geneefse melodie* van Psalm 136 weinig van doen. Het is een prima melodie en we zijn aan hem gewend, maar past hij eigenlijk wel zo goed bij deze tekst, met die naar beneden lopende regels 3 en 4, juist bij die herhaalde lofprijzing? En nemen de rusten/pauzes aan het eind van de regels niet juist iets weg van de energiek stromende vaart en vlotheid die de zang hier juist nodig heeft, om van die tien versjes iets te maken dat één grote, bruisende lofzang wordt?

Kortom: ik maakte een nieuwe melodie voor dit lied, eentje die dóórstroomt (ook in de begeleiding). Er moet dus ook door de organist niet vertraagd worden in de vers-overgangen. Het kan in beurtzang tussen koor en gemeente, het kan ook in beurtzang binnen de gemeente (m-v, links-rechts, etc.), als we maar weer gezamenlijk eindigen.

Het grote voordeel van het lied, schreef Anje de Heer, is dat de melodie bekend is. Ik zie dat voordeel niet. Een goede kerkliedmelodie is doorgaans eenvoudig aan te leren: die van mij zing je na één of twee keer horen al na, dus dat lijkt mij geen enkel probleem. Is het zingen van een nieuwe, frisse, melodie misschien zelfs een nõg groter voordeel? Mits hij goed is, uiteraard, en bij het zingen gaandeweg steeds vanzelfsprekender aanvoelt. Dat mag de gebruiker beoordelen.

Dirk Zwart

De muziek en deze toelichting werden gepubliceerd in *EREdienst*, jrg. 48 nr. 4 (juli 2021)